

“O igidin anası mənəm...”

“Dədə Qorqud” filmində insanı həyəcanlandıran və düşündürən belə bir səhnə var. Yağılar 40 qadının arasında Turalın anası Burla xatunu tanımaq istəyirlər. Bu zaman qadınlar bir-bir irəli çıxaraq “Burla xatun mənəm” - deyirlər. Belə olduqda yağ Turalı çəngələ çəkib onun ətindən qovurma bişirtirmək və həmin qadınlara paylatdırmaq niyyətinə düşür. Deyir ki, kim o qovurmadan yeməsə, deməli, Turalın anası odur. Oğlu bu xəbəri Burla xatuna çatdıranda anası irəli yeriir və onunla bərabər yenə də qadınların hamısı Turala doğru gəlirlər...

Bu, adi bir səhnə deyil. Azərbaycan qadınının qeyrətini, mərdliyini, qəlbinin böyüklüyünü, ana şərəfini uca tutduğunu, hətta başqasının övladını öz doğma balası kimi sevməyi bacardığını və milli-mənəvi dəyərlərimizdən qaynaqlanan neçə-neçə digər müsbət xüsusiyyəti əks etdirən bir hadisədir. Azərbaycan qadınının şəxsiyyətində bütün bu xüsusiyyətlər indi də özünü tam dolğunluğu ilə göstərir. Tanıdığım neçə-neçə şəhid anasının təmsalında bu böyüklüyü və uralığı çox yaxından görmüşəm.

1990-cı ilin 20 Yanvarından üzü bəri rastlaşdığım, tanış olduğum, haqqında yazdığım şəhid analarının hərəsi sanki bir möcüzədir. Onların məğrurluğu, dərd qarşısında baş əyməməsi, mətinliyi və qürurunda nə qədər hikmət var! Ümumiyyətlə, bizim anaların hamısına təbiət tərəfindən çox böyük ürək bəxş edilib. Onlar başqasının sevincinə sevinc qatmağı, dərini bölməyi bacarırlar.

Azərbaycanın Milli Qəhrmanı Naiq Yusifovun anası Xədicə xanım bir dəfə oğlunun məzarı üstünə gələndə orada ağbirçək bir qadının göz yaş tökdüyünü görür. Deyir ki, ay bacı, bağışla, səni tanımadım. Qadın cavab verir

ki, mən bu igidin anasıyam, bu müqəddəs məzarlıqda uyanların hamısı mənim balamdır. Onlar üçün həm qəlbim göynəyir, həm də hünərlerini, qeyrətlərini düşünəndə ürəyim köksümə sığmır... Xədicə xanım məsələni başa düşüb tanımadığı və bir andaca onun doğmasına çevrilən qadını qucaqlayır. Hər ikisinin qəlbine bir təskinlik gəlir.

Ciyərparasını Vətən, torpaq uğrunda şəhid verəndə də Azərbaycan qadınına təskinlik tapmağa öz iradəsi və mənəvi gücü kömək edir.

Bakının Rəsulzadə qəsəbəsinin sakini Sahib Hüseynov şəhidlik zirvəsinə erməni işğalçıları ilə döyüşdə hünər göstərərək 1994-cü il iyulun 14-də yüksəlmişdi. Həmin gün onun 23 yaşı tamam olurdu. Çətinliklə necə əldə etdiyi, əsgər çantasında gizləncə gözdirdiyi şəklən sahibinə - gözaltıladığı qıza ürəyini açmağa hələ macal tapmamışdı... Belə bir oğul itkisi böyük faciə idi.

Amma Pəri xanım özünü elə almağı bacardı. Onun oğlu şəhid olanda ilin elə fəslə idi ki, qarşıda neçə qohumun, qonşunun, dostun xeyir işi vardı. Pəri xanım özünə gələn kimi onların hamısına bir-bir sifariş göndərdi. Xahiş etdi ki, heç kəs toyu, nişanı ləngitməsin. “Mən təkəcə Sahibin anası

deyiləm ki... - dedi. - Şəhidlərin hamısı mənim balamdır. Toy-nişan ərəfəsində olan qızlar, oğlanlar da övladlarımdır. Xoşbəxt olsunlar. Bu dünyada xeyirlə şər qardaşdır”.

Prezident İlham Əliyevin 24 iyun 2010-cu il tarixli sərəncamı ilə oğlu ölümündən sonra “Hərbi xidmətlərə görə” medallı ilə təltif ediləndə Pəri Hüseynovanın ilk sözləri bu oldu: “Prezidentimiz sağ olsun. Şəhidlərin, Vətən yolunda döyüşən oğulların hər biri ən yüksək mükafatlara layiqdir”.

Azərbaycanın Milli Qəhrmanı Cavanşir Rəhimovun anası Lalə xanım isə əslində, özü də bir qəhrəmanlıq göstərdi. Ağdərə, Ağdam, Tərtər, Zəngilan, Laçın səmasında hünər göstərən təyyarəçi oğlu şəhid olandan sonra bu ana daha bir igid böyütməyi qərara aldı. Kiçik oğlu Elşənin dünyaya gələn ilk övladına Cavanşirin adını verdi. Körpəni ilk gündəcə öz köynəyindən keçirdi. Həyat yoldaşı ilə birlikdə onu öz adlarına yazdırıb oğulluğa götürdülər. Beləcə, Lalə xanım növbəti bir Cavanşir böyütdü. İndi onun evində yetkinlik yaşına çatan və Vətən, torpaq uğrunda savaşa hər an hazır olan bir Cavanşir Rəhimov da var...

1992-ci ildə Cavanşir Rəhimovla eyni vertolyotda Azərbaycan torpağının azadlığı, Azərbaycan səmasının aydın-

lığı uğrunda Ukrayna balası Ruslan Polovinka da şəhid olmuşdu. Lalə xanım öz oğlu ilə bərabər həmişə Ruslanın da xatirəsini əziz tutur, onu tez-tez xatırlayır.

Yeri gəlmişkən: Şəhidlər arasında ölkəmizdə yaşayan və Azərbaycanı sidq-ürəkdən özünə Vətən sayan bir sıra digər millətlərin nümayəndələri də var. Hər tərəfdən Xəzərin suları ilə əhatə olunmuş Çilov adasında Natalya Kiselyova adında bir rus qadınla tanış olduq. Dedilər, şəhid anasıdır. Oğlu Dmitri Qarabağ uğrunda döyüşlərdə düşməne zərbə endirərək qəhrəmanlıq göstərib.

Natalya xanım:

- Heç bir anaya övlad itkisindən böyük dərd ola bilməz. Bəzən düşünürəm ki, mənim oğlum şəhid olmaya da bilərdi, Allah eləməmiş fərari olardı. Onda mənim dərdim də qat-qat böyük olardı. Mən başımı qaldırıb torpağında boy atdığım, suyu-çörəyi ilə böyüdüyüm və balalarımı böyütdüyüm bu xalqın üzünə baxa bilməzdim. Övladıma da südümlü halal etməzdim... - dedi. Bir qədər sonra isə əlavə etdi:

- Çilovlular bizi tək qoy-murlar. Oğlum Volodya da özünü qardaşsız hiss etmir. İndi bilirsiniz mənim neçə oğlum var?!

Budur ana qəlbinin böyüklüyü! Övlad itirsə də, özünü övladsız saymaz, ətrafına baxıb: “Bunların hamısı mənim balam deyilmi?” - deyər. Onlara xoşbəxtlik dilər. Bir başqa ana isə övladlarının hamısı sağ-salamat ola-ola tez-tez Şəhidlər xiyabanına gələr və istənilən şəhid məzarının başdaşından boylanən şəkllə baxıb: “O igidin anası elə mənəm” - deyər...

Bu gün qadınların bayramıdır. Bu bayramdan belə böyük qəlbə malik analara daha çox pay düşür.

Flora SADIQLI,
“Azərbaycan”